

5 juli 2011

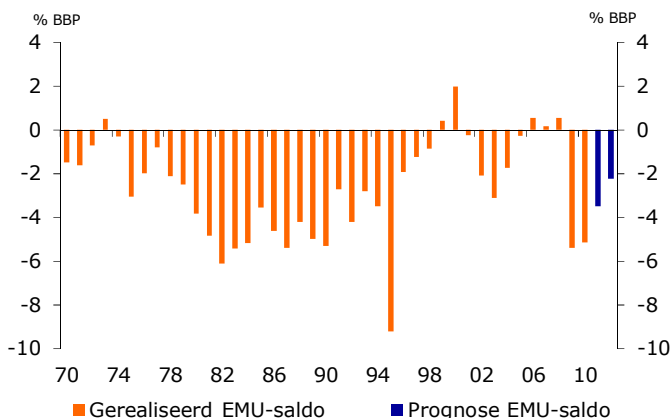
Recessie minder diep dan gedacht

	2010	2011	2012
<i>jaar-op-jaar mutatie in %</i>			
Bruto Binnenlands Product	1,7	2	1½
Particuliere consumptie	0,4	¼	½
Overheidsbestedingen	1,0	0	-½
Private investeringen	-4,4	3	3½
Goederen- en dienstenuitvoer	10,8	6½	4½
Goederen- en dienstenuitvoer	10,6	4%	3%
Consumentenprijsindex	1,3	2	1½
Werkloosheid (% beroepsbevolking)	5,5	5	5
Begrotingssaldo overheid (% BBP)	-5,4	-3½	-2½
Overheidsschuld (% BBP)	62,7	65½	66
Saldo lopende rekening (% BBP)	5,5	6½	7

Bron: Rabobank

In juni werden de groeicijfers over de jaren 2008 tot en met 2010 herzien. De economie kromp in 2009 'slechts' met 3,5% in plaats van met 3,9%, omdat de investeringen hoger bleken uit te vallen. De Grote Recessie is dan ook niet langer de diepste recessie die Nederland heeft gekend; de economische teruggang in 1931 was met 3,6% sterker. De voornaamste oorzaak van de teruggang blijft de export. Hoewel de uitvoer tevens de belangrijkste motor achter het economische herstel is, is deze motor aan vervanging toe. In april dit jaar groeide het uitvoervolume slechts met 4% (j-o-j), terwijl de uitvoer in het eerste kwartaal van 2010 nog met gemiddeld 4,2% groeide. Het invoervolume kromp zelfs met 0,5% (j-o-j).

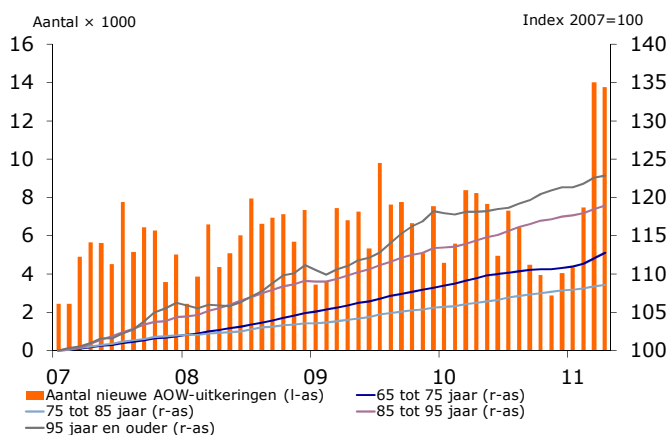
Overheidsfinanciën lopen achter op schema

Bron: CBS

Begin juni presenteerde de Europese Commissie (EC) haar beoordeling van het Nederlandse hervormingsprogramma en het stabiliteitsprogramma. In internationaal opzicht doen we het goed en Nederland is hard op weg om haar begrotingstekort voor de deadline in 2013 terug te dringen tot onder de 3%-norm. We moeten echter niet te vroeg juichen. Voor 2011 stond er bijvoorbeeld voor 2,9 mrd euro aan bezuinigingsmaatregelen op de planning, maar de overheid loopt achter op schema. Bovendien liggen meer tegenvallers op de loer. Het kabinet beschikt immers niet over een meerderheid in de Eerste en Tweede Kamer en een maatschappelijk draagvlak voor veel bezuinigingen ontbreekt.

AOW-uitkeringen rijzen de pan uit

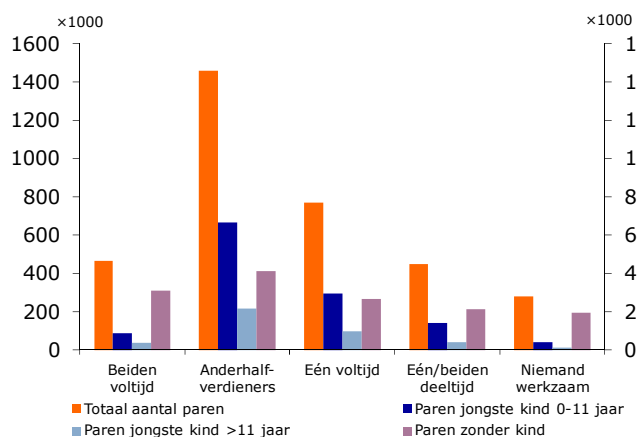
Bron: CBS

Op lange termijn vormt de houdbaarheid van de overheidsfinanciën de belangrijkste uitdaging door de enorme verwachte toename van de pensioen- en zorguitgaven. Eind maart kwam de groei van het aantal AOW'ers in een stroomversnelling. Velen zullen hen de komende tijd volgen, want de mensen die in 1946 geboren zijn en dus dit jaar met pensioen gaan, vormen de grootste groep ooit. Op 1 januari betrof dit ruim 234.000 personen. In de oudere leeftijdsgroepen neemt het aantal uitkeringen sterker toe dan in de jongere leeftijdsgroepen, dit wordt veroorzaakt door het feit dat mensen steeds ouder worden.

Conjunctuurbeeld Nederland

5 juli 2011

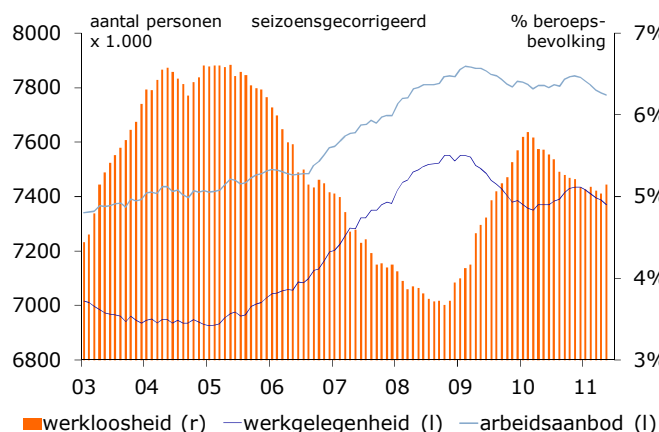
Anderhalfverdieners willen niet meer werken

Bron: CBS

Om de gevolgen van de vergrijzing op de te vangen doet de EC de aanbeveling om onbenut arbeidspotentieel aan te boren. Hierbij kan volgens de EC worden getracht om het aantal gewerkte uren van tweede verdieners op te krikken. Gezien het feit dat Nederland kampioen deeltijdwerken is lijkt hier inderdaad wat te halen. Maar het animo onder de Nederlandse bevolking is laag. Onder anderhalfverdieners, het meest voorkomende verdientype in Nederland, wil slechts 2% van deze vrouwen meer werken. Hier valt qua arbeidspotentieel dan ook weinig te halen. De overheid kan beter de integratie van kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt bevorderen. Voor ouderen is het bijvoorbeeld nog steeds lastig om een baan te vinden.

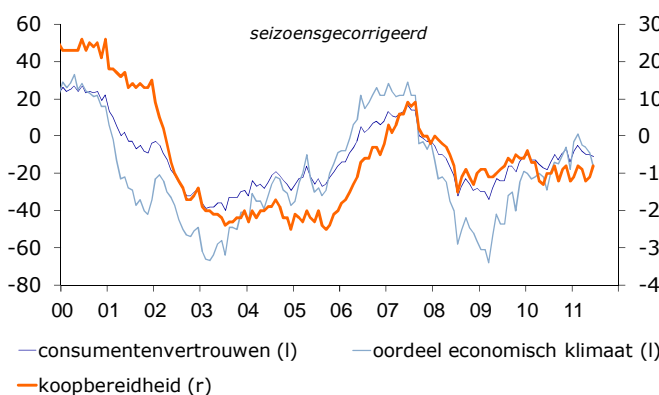
Werkloosheid loopt op

Bron: CBS

In mei waren er 8.000 personen meer werkloos dan een maand eerder en kwam het seizoensgecorrigeerde werkloosheidspercentage uit op 5,1%. Deze stijging wordt veroorzaakt doordat het arbeidsaanbod, in tegenstelling tot voorgaande maanden, minder sterk daalde dan de werkgelegenheid. In het eerste kwartaal een fractie minder banen (0,1%) dan in het laatste kwartaal van 2010. De daling deed zich vooral voor in de bouwnijverheid, de verhuur en handel in onroerend goed, openbaar bestuur en de cultuursector. Binnen de gezond- en welzijnzorg onstonden juist aanzienlijk meer banen.

Consumentenvertrouwen daalt

Bron: CBS

De indicator voor het consumentenvertrouwen daalde in juni van -10 naar -11. Ten opzichte van vorige maand waren consumenten negatiever over het economisch klimaat mogelijk door de aanhoudende discussie met betrekking tot de situatie in Griekenland. Zij oordeelden juist minder negatief over de eigen financiële situatie. De tijd om grote aankopen te doen werd dan ook als minder ongunstig bestempeld dan een maand geleden. De binnenlandse consumptie is in april 2011 met 0,5% gestegen ten opzichte van april 2010. Huishoudens consumeerden met name meer voedings- en genotmiddelen (2,8%) en duurzame goederen (2,7%).